

Ecologisch Onderzoek Middelkoop 60 Leerbroek

Eindrapportage

Uitgave: september 2019

Watersnip-rapport 19A049

Colofon

Titel	Verkennd Ecologisch Onderzoek Middelkoop 60 Leerbroek
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	19A049
Datum uitgave	september 2019
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Plannen-makers Abstederdijk 36 3582 BN Utrecht
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. C. Vaartjes

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	5
2.1	HUIDIGE SITUATIE	5
2.2	PLANNEN	5
3	TOETSINGSKADER.....	7
3.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	7
3.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	7
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	7
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	10
3.2.3	<i>Ontwerp Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (herijking 2016)</i>	11
4	RESULTATEN ONDERZOEK	13
4.1	METHODE.....	13
4.2	FLORA.....	13
4.3	FAUNA	13
4.3.1	<i>Vogels</i>	13
4.3.2	<i>Vissen</i>	15
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	15
4.3.4	<i>Reptielen</i>	16
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	17
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	17
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	19
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT.....	23
6	BRONNEN	25

1 Inleiding

Binnen het plangebied aan Middelkoop 60 te Leerbroek is het voornemen de bestaande bebouwing, een woonhuis en schuur, af te breken om ruimte te maken voor nieuwbouw. Er wordt geen water gedempt. De aanwezige bomen binnen het plangebied blijven behouden.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toetsing Natuurnetwerk Nederland, Toepassing Ontwerp Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In mei 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkómen van schade.

2 Locatiebeschrijving

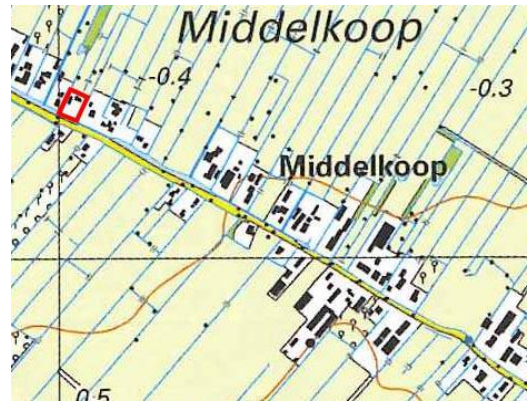
2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 132,437.

Binnen het plangebied staan een woning en een schuur. De woning bestaat uit twee delen, het voorste deel is gebouwd rond 1920. Het achterste deel is later aangebouwd. Het voorste deel heeft twee verdiepingen en het achterste deel is hoger, met drie verdiepingen. Beide delen hebben geen spouwmuur. Op het dak van de woning liggen vlakke dakpannen. Naast het venster aan de voorzijde van de woning zitten luiken. De schuur heeft een eensteensmuur en een plat dak met eterniet platen.

Aan de zuidkant van het plangebied ligt de tuin, deze bestaat uit grasveld en bomen en struiken.

Het plangebied wordt aan de westkant begrensd door het perceel van Middelkoop 62. Aan de noordkant grenst het plangebied aan weilanden waar schapen grazen. De oost- en zuidkant van het plangebied worden begrensd door sloten.

132

Figuur 1: Ligging plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

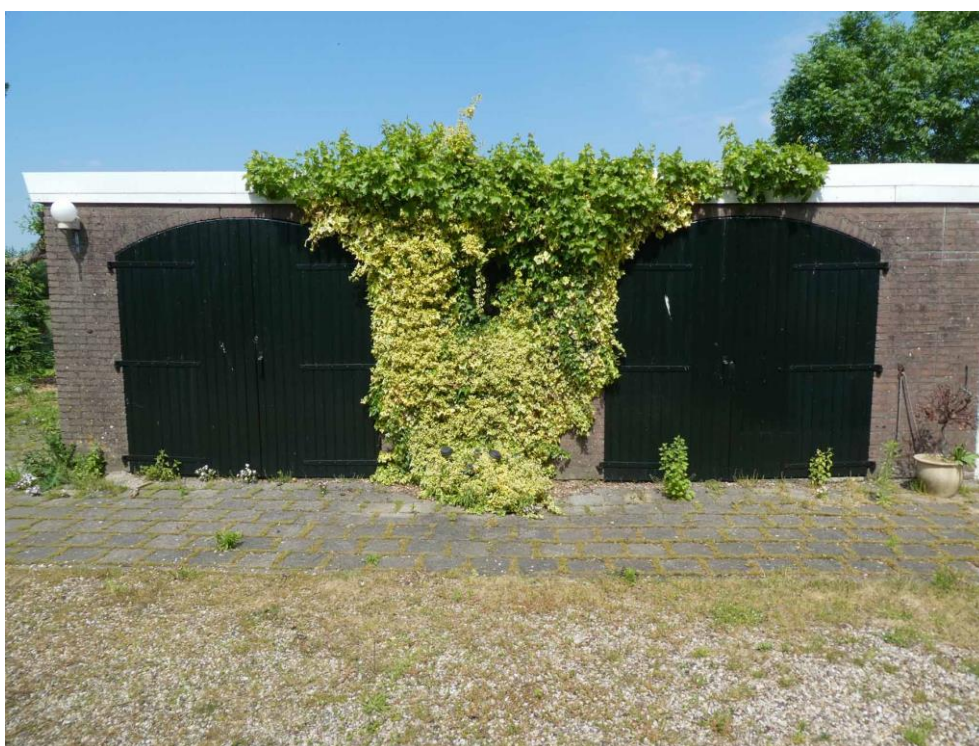
In initiatiefnemer is voornemens de bestaande woning en schuur af te breken om ruimte te maken voor een nieuwe woning met schuur. Beide gebouwen komen ongeveer op dezelfde locatie. Hierbij worden de woning en de schuur een kwartslag gedraaid. Er wordt geen water gedempt. De aanwezige bomen binnen het plangebied blijven behouden.

Figuur 2: Positionering van de nieuwbouw

Figuur 3: Woning met aan de rechterkant deel van de schuur 437

Figuur 4: Af te breken schuur

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstorend effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

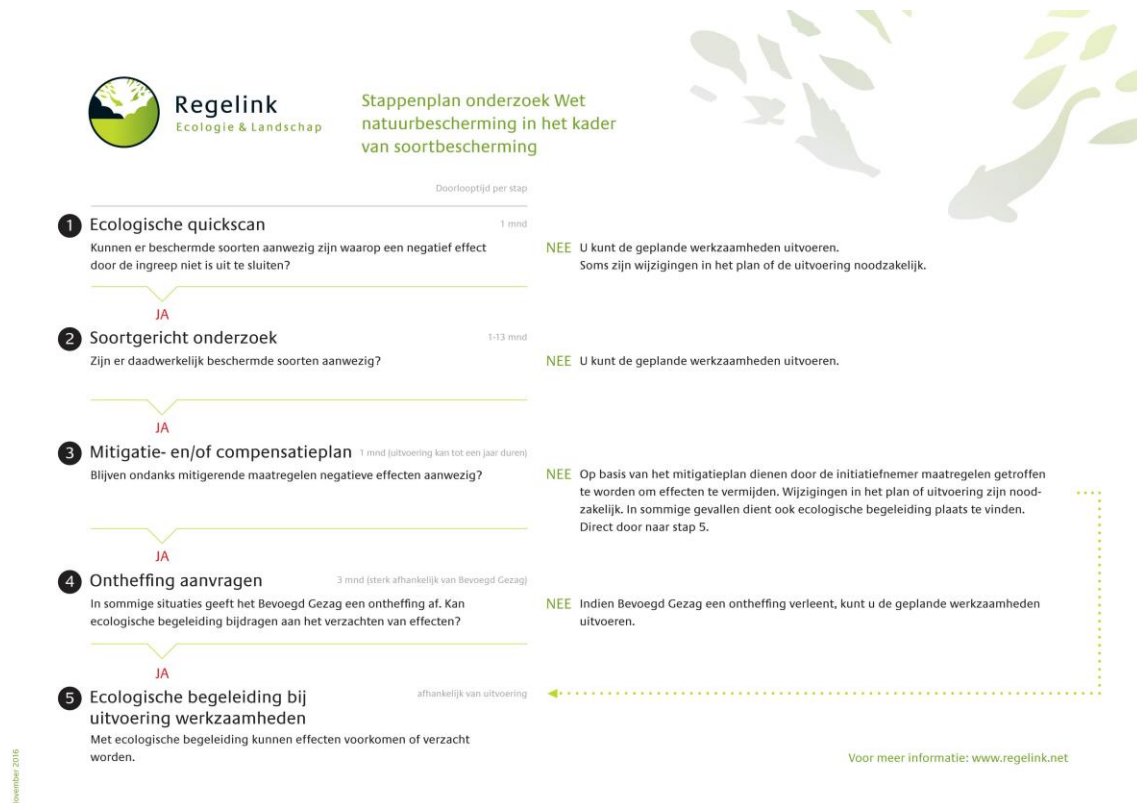
De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregime soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die

toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 5). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 5: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn

terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn 'Zouweboezem' op 3,6 km ten westen van het plangebied en 'Lingegebied & Diefdijk-Zuid' op 4,6 km ten oosten van het plangebied.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Zouweboezem' zijn: Bittervoorn, Grote modderkruiper, Kamsalamander, Kleine modderkruiper, Platte schijfhoren, Krakeend, Porseleinhoen, Purperreiger en Zwarte stern.

Doelsoorten van het gebied 'Lingegebied & Diefdijk-Zuid zijn: Bever, Bittervoorn, Grote modderkruiper, Kamsalamander en Kleine modderkruiper.

Een deel van deze soorten is alleen binnen het Natura2000-gebied aanwezig. Het plangebied ligt echter ook binnen de actieradius van enkele vogelsoorten, zoals Krakeend en Purperreiger. Binnen het plangebied ontbreekt het aan open graslanden en moerasachtige gebieden die geschikt zijn als leef- en foerageergebied voor deze soorten. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor deze soorten. Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Stikstof argumentatie dat het gaat om sloop van één woning en nieuwbouw van één woning. Hierdoor verandert er niets met betrekking tot de stikstofdepositie

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Binnen het plangebied is geen sprake van het kappen van bomen. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 *Natuurnetwerk Nederland*

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied (zie figuur 6). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop en bouw van de woning zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

N.B. Per 1 januari 2019 is Leerbroek overgegaan naar de provincie Utrecht. Kaarten met 'NNN-gebieden' en 'Belangrijk weidevogelgebied' zijn bij de provincie Utrecht nog niet beschikbaar, daarom is er gebruik gemaakt van de kaarten van provincie Zuid-Holland.

Figuur 6: Ligging plangebied (grijze markering) t.o.v. Natura2000-gebieden en NNN-gebieden (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

3.2.3 Ontwerp Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (herijking 2016)

Op 4 februari 2013 is de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 vastgesteld door Provinciale Staten van Utrecht. De Structuurvisie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer. In 2016 heeft een herijking van deze Structuurvisie plaatsgevonden. In december 2018 is een tweede partiële herziening van de structuurvisie vastgesteld.

Het ruimtelijk beleid van de Provincie is gericht op drie pijlers:

- Een duurzame leefomgeving
- Vitale dorpen en steden
- Landelijk gebied met kwaliteit

Uitgangspunten voor het Landelijk gebied met kwaliteit zijn:

1. Uitnodigende zones die stad en land verbinden en bijdragen aan de kwaliteit van het binnenstedelijk leefmilieu.
2. Behouden en versterken van de kernkwaliteiten van het landschap en behoud van aardkundige waarden.
3. Behouden en ontwikkelen van een vitaal en samenhangend stelsel van natuur-gebieden.
4. Een economisch vitale en duurzame landbouwsector.
5. Behouden en ontwikkelen van de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding (recreatie en toerisme).
6. Behouden van gebieden waar rust en stilte kan worden ervaren.

NB: Het ontwerp Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 dient na de herijking nog vastgesteld te worden. Met de geconsolideerde versie kan de structuurvisie van 2013, inclusief de vastgestelde wijzigingen (1e partiële herziening d.d. 10 maart en 2e partiële herziening d.d. november 2014), voortaan in één document geraadpleegd worden. De originele versies van de structuurvisie en de herzieningen blijven tot aan de vaststelling van de herijkte versie beschikbaar voor juridische kwesties.

Het Natuurnetwerk Nederland (EHS) is reeds in hoofdstuk 2.2.3 ter sprake geweest. Er liggen ook natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour. Deze dragen veelal bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit en dienen daarom behouden te blijven. Op de kaart 'Natuur' van de Provincie Utrecht (zie figuur 2) zijn de gebieden aangegeven waar zich de belangrijkste natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour bevinden.

Een specifieke categorie van natuurwaarden buiten de EHS zijn weidevogel-kerngebieden. Weidevogels zijn karakteristiek in het traditioneel open (veen)weidelandschap. Om de weidevogels en het cultuurlandschap waarin zij verblijven te behouden, beschermt de Provincie deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verkavelingsstructuur.

Toetsing Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie

Het dichtstbijzijnde 'belangrijk weidevogelgebied' ligt op een afstand van meer dan 650 meter van het plangebied. Hierdoor zal er door de geplande bouwwerkzaamheden in het bestaande bebouwingslint langs Middelkoop geen schade veroorzaakt worden aan het 'belangrijk weidevogelgebied'.

Figuur 7: Ligging plangebied (grijze markering) t.o.v. het belangrijk weidevogelgebied. (Bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 24 mei 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens de inventarisatie een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

Binnen het plangebied staan meerdere bomen, zoals Walnoot, Appel en Es. Langs het water en aan de noordkant van de woning staan oude knotwilgen. Tevens staan er meerdere struiken, zoals Vlier en Hazelaar. Langs en in het grasveld staat o.m. Witte dovenetel, Grote brandnetel, Vergeet-me-nietje, Scherpe boterbloem, Hondsdraf, Margriet en Robertskruid. In de ondiepe sloot is kroos aanwezig. Langs de oevers staat op enkele plaatsen Gele lis.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals , Merel, Vink, Fitis, Groenling, Houtduif, Boerenwaluw en Braamkruiper. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Langs de woning staat een klimhortensia. In deze plant zit het nest van een Houtduif met jongen. In de andere bomen en struiken zijn geen nesten aangetroffen. Deze beplanting is wel geschikt als nestgelegenheid voor verschillende soorten vogels.

Figuur 8: Knotwilg aan de noordkant van de woning

In de schuur zijn enkele oude nesten van Boerenwaluwen aangetroffen. Deze nesten waren in gebruik toen de schuur gebruikt werd voor dieren, zoals een paard. Nu zijn de nesten niet

meer in gebruik. Nesten van de Boerenwaluw vallen onder jaarrond beschermd, categorie 5. Deze vogelsoort is flexibel genoeg om elders een nieuw nest te maken. De nesten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is hier niet aan de orde. Er is voldoende alternatief op het perceel van Middelkoop 62, waar de Boerenwaluw nesten heeft in de schapenschuur.

Aan de noordkant van de woning zijn mestsporen van een vogel aangetroffen. In de nok van de dak heeft, onder de vorstpan, een Spreeuw gebroed. De andere pannen bieden, doordat ze zeer vlak zijn en zeer nauw aansluiten, geen ruimte voor een spreeuwennest. Het nest van de Spreeuw is niet jaarrond beschermd.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het plangebied geen huismussen of gierzwaluwen aangetroffen. De Huismus is wel waargenomen op het dak van de woning op nummer 62.

Het dak van de woning is niet geschikt als broedlocatie voor de Gierzwaluw. De dakpannen zijn zeer vlak, waardoor er geen ruimte onder de dakpannen is. Een Gierzwaluw heeft een uitvlieghoogte van minimaal 3 meter nodig, omdat de vogel zich bij het uitvliegen uit het nest laat vallen. Het voorste deel van de woning is hiervoor te laag. Bij het achterste deel is aan de zuidkant door de overgang van beide woningdelen niet voldoende ruimte. Aan de zuidkant staat een kleine houten schuur die de uitvlieghoogte beperken.

Figuur 9: Vlakke dak van de woning

Door de vlakke dakpannen is het dak ook niet geschikt als broedlocatie voor de Huismus. Ook voor deze vogelsoort geldt dat er onvoldoende ruimte beschikbaar is onder de pannen. De Huismus broedt niet, net als een Spreeuw onder de nok van het dak. Gedurende het veldbezoek is er volop activiteit van de Huismus waargenomen bij Middelkoop 62. Er is gedurende waarnemingsperiode geen enkel moment contact geweest van een Huismus met

Figuur 10: Kleine schuur aan de achterzijde van de woning

Figuur 11: Sporen van vogels onder nestlocatie aan de noordkant van de woning

het dak van de woning binnen het plangebied. Ook in andere delen van het plangebied, zoals de tuin waren geen mussen aanwezig. Omdat de Huismus wel is aangetroffen op het perceel van Middelkoop 62 kan niet geheel worden uitgesloten dat het aanwezige groen wel onderdeel uitmaken van het functioneel leefgebied voor de Huismus. Dit mogelijk leefgebied zal in de nieuwbouwplannen niet worden aangetast.

Het plangebied is niet geschikt voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels en uilensoorten. Er zijn geen nesten aangetroffen die geschikt kunnen zijn als broedlocatie voor uilen en roofvogels. Tevens zijn er geen sporen, zoals braakballen of resten van prooidieren aangetroffen. Het plangebied is ook te kleinschalig om geschikt te zijn als leefgebied voor uilen en/of roofvogels. De aanwezigheid van deze vogelsoorten kan worden uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

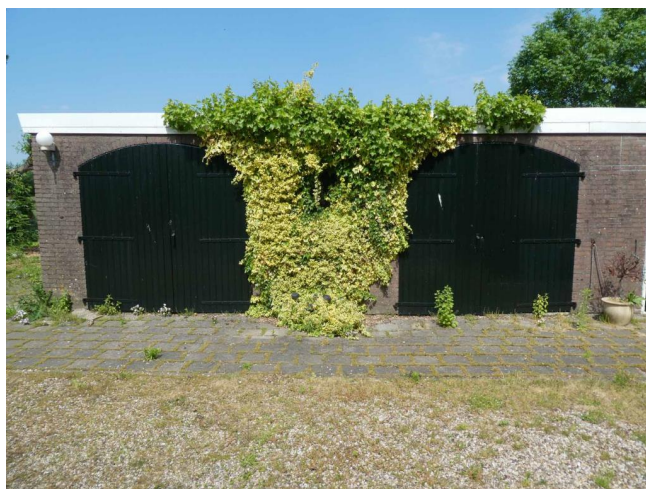
4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km).

De Grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en veel waterplanten. De Grote modderkruiper verschuilt zich tijdens de dag en voedt zich tijdens de nacht met kleine ongewervelden zoals kreeftjes, muggenlarven, watervlooien, wormen en waterpissenbedden. De aanwezige sloten rond het plangebied zijn zeer ondiep, ongeveer 15-20 cm met veel bladafval. In de sloten zijn geen (ondergedoken) waterplanten aangetroffen. Hierdoor zijn de sloten niet geschikt als leefgebied voor de Grote modderkruiper. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied waren groene kikkers te horen. Uit de bureaustudie blijkt dat Bastaardkikker, Bruine kikker, Meerkikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen wnb-andere soorten) voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). Voor deze soorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming een algemene vrijstelling in de provincie Utrecht.

Figuur 12: Af te breken schuur

Figuur 13: Dakplaten op de schuur

Uit de bureaustudie blijkt dat de Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd'), Kamsalamander (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Poelkikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predators. Door het aanwezige bladafval in de sloten, zijn de sloten voedselrijk. Er is geen dekkende oevervegetatie aanwezig langs de sloten. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de eisen die de Heikikker stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Heikikker binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Het biotoop waarin de Kamsalamander zich voortplant bestaat uit matig voedselrijke tot voedselrijke wateren en poelen met stilstaand water en een rijke watervegetatie. Verder heeft deze soort de voorkeur voor landschappen met bospercelen, heggen en struwelen. De sloten rond het plangebied hebben geen rijke watervegetatie. Binnen het plangebied zijn geen heggen en struwelen aanwezig. Hierdoor is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor de Kamsalamander. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreeppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. Deze zijn binnen het plangebied niet aangetroffen. Voor de overwintering maakt de Rugstreeppad gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Dit type locaties is binnen het plangebied niet aangetroffen. Binnen het huidige plangebied zijn geen geschikte voortplantings- en overwinteringslocaties aanwezig.

Op het moment dat er binnen het plangebied (hopen) zand voor langere tijd braak komen te liggen en regenwater kan stagneren, wordt het gebied wel aantrekkelijk als voortplantings- en overwinteringsgebied. De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

De Poelkikker heeft een voorkeur voor voedselarm, schoon water, bijv. zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden of vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden. De oevers moeten goed begroeid zijn, zodat de Poelkikker kan foerageren en schuilen. Het water in de sloten is te voedselrijk door de aanwezigheid van bladafval. Er zijn geen goed begroeide oevers aanwezig langs het water. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de eisen die de Poelkikker stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik

van broeihopen van takken, stro en bladeren. Binnen het plangebied zijn geen takkenbossen of bladhopen aangetroffen die gebruikt kunnen worden als voortplantingslocatie. De oevers van de sloten zijn niet rijk begroeid en bieden daardoor geen dekking. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Ringslang. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere beschermde zoogdieren voorkomen in de omgeving van het plangebied, namelijk Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn en Ree (0-1km) en Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Veldmuis, Vos en Wezel (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de provincie Utrecht.

Tevens blijkt uit de bureaustudie dat de Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Bever komt voor in overgangsgebieden tussen land en water, o.a. in moerassen, langs beken, en rustige rivieren en meren. Langs het water moeten bossen aanwezig zijn, waar voldoende hout aanwezig is wat de Bever kan gebruiken om dammen van te maken. Binnen het plangebied zijn geen moerassen, rustige rivieren en meren aanwezig. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die de Bever stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Figuur 14: Luik aan de voorkant van de woning: er zijn geen vleermuizen aangetroffen

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor andere beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis (0-1km), Baardvleermuis, Tweekleurige vleermuis en Watervleermuis (1-5km).

Figuur 15: Afwerking van het dak aan de binnenkant van de woning

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Langs de sloten staan meerdere oude knotwilgen. Deze bomen hebben enkele scheuren en holtes die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze bomen blijven behouden, waardoor er geen schade zal ontstaan aan deze mogelijke verblijfplaatsen. In de overige aanwezige bomen zijn geen holtes of scheuren aangetroffen. De bomen zijn wel geschikt als foerageergebied voor meerdere vleermuissoorten. Omdat de bomen behouden blijven zal er geen schade ontstaan aan deze functie van het plangebied voor vleermuizen.

De woning is meter voor meter onderzocht op kieren, gaten en spleten die bruikbaar kunnen zijn voor vleermuizen.

Spouwmuur: De woning heeft geen spouwmuren. Hierdoor zijn er geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten in de spouw.

Muren: Boven een raam aan de zijkant van de gevel is een oppervlakkige scheur in de muur waargenomen. Omdat er geen spouw aanwezig is, komt deze scheur niet uit in een beschikbare ruimte voor vleermuizen. De oppervlakkige scheur met een diepte van max. 5 cm is te ondiep voor een vleermuis om voldoende beschermd tegen klimaat en vijanden te kunnen wegkruipen.

Overstekken: De overstekken aan de voor- en achterzijde van het dak zijn netjes afgewerkt en vertonen geen kieren waar een vleermuis in kan kruipen.

Muurbekleding: Het houtwerk loopt strak langs de muur. Aan de voorzijde van de woning is een deel van de gevel afgewerkt met hout. De planken vertonen geen kieren, die door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Ook aan de onderzijde is er geen ruimte. De onderste plank is netjes afgewerkt.

Luiken: Achter de luiken aan de voorzijde van de woningen zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

Dakpannen: De dakpannen langs de rand van het dak liggen netjes en recht. Het houtwerk loopt door onder de dakpannen en sluit goed aan. Hierdoor is er via de dakranden geen mogelijkheid om onder de dakpannen te komen. Via de voorste pannen in de nok van het dak kan een vleermuis wellicht onder het dak komen. Aan de noordkant van de woning is deze ruimte bezet door het nest van een Spreeuw. De andere kant van het dak is pal op het zuiden gelegen. De temperatuur onder deze vorstpannen loopt veel te hoog op, waardoor het geen geschikte locatie is voor een vleermuisverblijf. De muren van de woning en de grond direct grenzend aan de muren is uitvoerig onderzocht op sporen van vleermuizen (meststrepen, uitwerpselen), deze zijn niet aangetroffen.

Zolder: De zolder van de woning is met houtwerk afgewerkt. Hier zijn ook geen gaten en kieren aangetroffen. Dit is eveneens nauwkeurig onderzocht.

Kelder: Er is geen kelder aanwezig in de woning.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

De schuur heeft eensteensmuren en een dak van eternietplaten. Hierdoor is de schuur niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Er zijn geen ruimtes om in weg te kruipen en onder het dak is geen geschikt microklimaat aanwezig. De aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen in de aanwezige bebouwing kan worden uitgesloten.

4.3.7 Overige soorten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde insecten, vlinders of ongewervelde soorten aangetroffen. Uit de bureaustudie blijkt dat de Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor komt in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. De afwezigheid van ondergedoken waterplanten en de slechte waterkwaliteit, door het aanwezige blad maken de sloten ongeschikt als leefgebied voor de Platte schijfhoren. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

Figuur 16: Holte in één van de aanwezige knotwilgen

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Groene kikker, Bruine kikker, Meerkikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Veldmuis, Vos en Wezel) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Utrecht. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- In de klimhortensia langs de muur van de woning is het nest van een Houtduif aangetroffen. In de nok van het dak aan de noordkant van de woning heeft een Spreeuw gebroed. De aanwezige bomen en struiken zijn geschikt als broedlocatie voor verschillende soorten vogels. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Dit geldt ook voor de sloop van de woning of het verwijderen van de dakpannen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Binnen het plangebied zijn jaarrond beschermde oude nesten van de Boerenwaluw aangetroffen (categorie 5). Deze vogelsoort is flexibel genoeg om elders een nieuw nest te maken. De nesten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is hier niet aan de orde. Er is voldoende alternatief op het perceel van Middelkoop 62, waar de Boerenwaluw nesten heeft in de schapenschuur. Vogelnesten van Gierzwaluw en Huismus zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. De bebouwing is niet geschikt als broedlocatie voor de Gierzwaluw en Huismus. Nesten van deze vogels kunnen worden uitgesloten. Voor andere vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, zoals roofvogels en uilen is het plangebied te kleinschalig en de cultuurdruk te hoog. Ook voor deze soorten kan de aanwezigheid van nesten worden uitgesloten.

- Uit de bureaustudie blijkt dat Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De sloten rond het plangebied voldoen niet aan de specifieke eisen die de Grote modderkruiper stelt aan zijn leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van de Grote modderkruiper binnen het plangebied worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd'), Kamsalamander (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Poelkikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). De voedselrijke sloten zonder rijke, diverse oevervegetatie zijn niet geschikt als leefgebied voor de Heikikker, Kamsalamander en Poelkikker. De aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Het huidige plangebied is door het ontbreken van plassen en poelen en rommelhoeken en zandhopen niet geschikt als voortplantings- en overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad. Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. *Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.*
- Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied is door het ontbreken van blad- en takkenhopen en rijk begroeide oevers niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor de Ringslang. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km). Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die de Bever stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Bever binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis (0-1km), Baardvleermuis, Tweekleurige vleermuis en Watervleermuis (1-5km). De aanwezige knotwilgen langs het water zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Deze bomen blijven behouden. Hierdoor zal er geen schade veroorzaakt worden aan de mogelijke verblijfplaatsen. De bomen binnen het plangebied zijn tevens geschikt als foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Deze functie blijft behouden, doordat er geen bomen gekapt zullen worden. Bij de woning en de schuur zijn geen mogelijkheden aangetroffen voor een verblijfplaats van gebouw bewonende vleermuissoorten. Er is een spouw en er zijn geen invliegopeningen aangetroffen. Tevens zijn er geen sporen van vleermuizen aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de bebouwing kan worden uitgesloten. De geplande werkzaamheden zullen geen schade

veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige populaties vleermuizen.

- Uit de bureaustudie blijkt dat de Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor komt in de omgeving van het plangebied (1-5km). Door de afwezigheid van ondergedoken waterplanten en de slechte waterkwaliteit zijn de sloten rond het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Platte schijfhoren. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Door natuur-inclusief te bouwen kunnen er in de nieuwe woning mogelijkheden gerealiseerd worden voor (beschermde) diersoorten. Hierbij kan gedacht worden aan nestkasten voor de Huismus in metselen of vogelvides plaatsen onder de dakpannen. Tevens kunnen er enkele kunstnests opgehangen worden voor de boerenwaluw. Voor de vleermuizen kunnen ook nestkasten ingemetseld worden.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Utrecht, 1:25.000*, Landsmeer, 2016
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017.
6. 'NDFF - quickscanhulp.nl 23-05-2019 14:03:36'

Geraadpleegde internetsites:

7. www.rijksoverheid.nl
8. www.bij12.nl
9. www.rvo.nl
10. www.ravon.nl
11. www.vleermuis.net
12. www.zoogdiervereniging.nl
13. www.floron.nl
14. www.floravannederland.nl
15. www.vogelbescherming.nl
16. www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/provinciale-0/
17. webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart
18. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx
19. waarneming.nl
20. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
KvK 29031331
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

